

چهارمین کارگاه فنی ارزیابی عملکرد سیستم‌های آبیاری و زهکشی

۲۸ آبان ماه ۱۳۸۳

بررسی میزان آگاهی از ارزیابی عملکرد در نحوه انجام آن

در شبکه‌های آبیاری و زهکشی

نقی برهان^۱، عزت‌الله فرهادی^۲

مقدمه

از بدو فعالیت مجدد کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران و همزمان با کمیته بین‌المللی آبیاری و زهکشی ICID گروه ارزیابی عملکرد سیستم‌های آبیاری و زهکشی در کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران تشکیل و شروع به فعالیت نمود. وظیفه اصلی این گروه طرح مسئله ارزیابی عملکرد، شناساندن اهمیت و ضرورت اجرای آن در سیستم‌های آبیاری و زهکشی می‌باشد این گروه در راستای وظیفه خود تلاش و فعالیت‌های مستمری در زمینه شناساندن اهمیت و ضرورت ارزیابی عملکرد و طرح این مسئله در تمامی سطوح نموده است که از جمله می‌توان از تشکیل جلسات مستمر بحث و تبادل نظر پیرامون مسئله ارزیابی - تدوین برنامه سالانه گروه - ترجمه و انتشار مقالات و کتاب‌های مرتبط با ارزیابی - ارائه مقالات در سمینارهای آبیاری و زهکشی - تهیه پرسشنامه جامعی در ارتباط با جمع‌آوری اطلاعات کامل مورد لزوم در ارزیابی - تشکیل کارگاه‌های فنی و آموزشی و غیره نام برد که هر کدام از این فعالیت‌ها سهمی در آشنائی مجموعه دست‌اندرکاران صنعت آب خصوصاً مدیران و کارکنان شبکه‌های آبیاری و زهکشی در امر مهم ارزیابی عملکرد داشته است از آنجائیکه میزان این آشنائی و شناسائی نحوه ارزیابی عملکرد مورد اجرا در شبکه‌های آبیاری و زهکشی می‌توان راهگشائی در سمت و سو بخشیدن به ادامه فعالیت‌های این گروه داشته باشد گروه تصمیم گرفت که آگاهی به این مسئله را از طریق تهیه پرسشنامه‌ای مرتبط و ارسال آن به دستگاه‌های مشمول پیگیری نماید که پس از تهیه پرسشنامه و تصویب آن در گروه به سازمان‌های آب منطقه‌ای و شرکت‌های بهره‌برداری و نگهداری ارسال گردید که نتایج حاصل از پرسشنامه‌های تکمیلی ر این مقاله تقدیم علاقمندان می‌گردد.

بخش اول - چکیده

۱-۱- هدف و روش کار

۱-۱-۱- هدف

گروه کار ارزیابی عملکرد سیستم‌های آبیاری و زهکشی کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران در راستای اهداف خود و پس از برگزاری ۳ کارگاه فنی و آموزشی در ارتباط با آشنایی کلیه دست‌اندرکاران بخش آب و کشاورزی خصوصاً دست‌اندرکاران بهره‌بردار و نگهداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی با امر مهم ارزیابی عملکرد شبکه‌های آبیاری و زهکشی به منظور آگاهی از تحقق اهداف ایجاد این شبکه‌ها و اهداف تغییر یافته در طول دوره بهره‌برداری و همچنین شناخت این امر در بین مدیران و کارشناسان و کلیه کارکنان شبکه‌های آبیاری و زهکشی بر آن شد تا پرسشنامه‌ای تحت عنوان «شناسایی نحوه ارزیابی عملکرد شبکه‌های آبیاری و زهکشی در دست بهره‌برداری» (پیوست شماره ۱-۳) تهیه و از طریق سازمان‌های آب منطقه‌ای به کلیه شرکت‌های بهره‌برداری تحت مسئولیت ارسال نماید تا پس از جمع‌بندی و تحلیل پاسخ‌های ارائه شده، ضمن شناخت مشکلات شبکه‌ها، میزان شناسایی نحوه ارزیابی عملکرد را در آنها مشخص و در آینده حرکت خود را در آن مسیر اصلاح و بهبود بخشد.

۱-۱-۲- روش کار

این پرسشنامه طی نامه‌ای از سوی کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران برای کلیه سازمان‌های آب منطقه‌ای (۱۵ سازمان) و ۱۸ شرکت بهره‌برداری و نگهداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی (پیوست ۲-۳) ارسال گردید.

ارائه پاسخ به پرسشنامه از طرف سازمان‌های آب منطقه‌ای و شرکت‌های بهره‌برداری و نگهداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی با استقبال خوبی روبرو گردید بطوریکه برای ۴۰ شبکه در دست بهره‌برداری بالغ بر ۵۷ پرسشنامه تکمیل و ارائه شد که به دلیل اینکه برای برخی از شبکه‌ها بیش از یک پرسشنامه و توسط مسئولین در رده‌های مختلف تکمیل شده بود فقط یکی از آنها انتخاب و نهایتاً ۴۰ پرسشنامه مورد جمع‌بندی و تجزیه و تحلیل قرار گرفت فهرست پرسشنامه‌های تکمیل شده و مورد استفاده حاوی نام سازمان آب منطقه‌ای، نام شرکت بهره‌برداری، نام شبکه آبیاری و زهکشی، مساحت شبکه، مشخصات تکمیل‌کننده پرسشنامه، مشاور ناظر بهره‌برداری در پیوست شماره ۳-۳ آمده است.

در بررسی و جمع‌بندی پرسشنامه‌ها ابتدا سازمان‌های آب منطقه‌ای - شرکت‌های بهره‌برداری و نگهداری و بالاخره شبکه‌های آبیاری و زهکشی کدگذاری شد و سپس پاسخ‌های دریافت شده برای دو سؤال اصلی و گزینه‌های آنها استخراج و در جداولی جانمایی گردیدند بدین ترتیب پاسخ‌های ارائه شده برای هر یک از گزینه‌ها مشخص گردید که نتایج آن مورد بررسی و تجزیه تحلیل قرار گرفت.

در اینجا فرصت را غنیمت شمرده و از همکاری و بذل توجه همه مسئولان و کارشناسان محترمی که در تکمیل پرسشنامه این گروه را یاری نمودند بسیار سپاسگزاریم و از دیگر مسئولین و کارشناسانی که به هر دلیل امکان تکمیل پرسشنامه برای آنها میسر نگردید درخواست می‌نمائیم به منظور تحلیل دقیق‌تر این امر نسبت به تکمیل و ارائه آن در فرصت مناسب اقدام نمایند تا در مراحل بعدی مورد استفاده قرار گیرد.

۲-۱- روند کار و یافته‌ها

همانطور که قبلاً گفته شد پرسشنامه نحوه ارزیابی عملکرد شبکه‌های آبیاری و زهکشی با هدف آگاهی از شناخت امر مهم ارزیابی عملکرد در مقایسه با اهداف احداث شبکه‌ها و به منظور آگاهی از شناخت آن در بین مدیران و کارکنان دست‌اندر کار بهره‌برداری تهیه شده است. جمع‌بندی اطلاعات حاصله این فرصت را فراهم خواهد آورد که این گروه بتواند مسیر خود را در آینده بهبود و اصلاح نماید.

پرسشنامه تهیه شده حاوی ۵ سؤال شامل:

- ۱- مشخصات عوامل بهره‌برداری
- ۲- مشخصات شبکه در دست بهره‌برداری
- ۳- مشخصات تکمیل‌کننده پرسشنامه
- ۴- شناسایی مشکلات
- ۵- پرسش‌های مربوط به ارزیابی عملکرد

و همچنین سایر نظرات تکمیلی است.

سؤال ردیف‌های ۱-۲-۳ حاوی اطلاعات اجمالی شناسه‌ای شبکه‌ها ولی سایر پرسش‌ها در راستای اهداف این پرسشنامه تدوین شده‌اند.

البته در بررسی و تجزیه تحلیل هر یک از پاسخ‌ها جزئیات بیشتری ارائه خواهد شد. اما آنچه که به عنوان یافته‌های مهم این تحقیق می‌توان دریافت اینست که

- ۱- تمامی مسئولین یا کارشناسان ۴۰ شبکه تکمیل‌کننده پرسشنامه ضرورت انجام ارزیابی عملکرد را به میزان صددرصد مورد تأیید قرار داده‌اند که پذیرش قبول ضرورت انجام ارزیابی عملکرد نقطه قوتی برای توسعه این امر مهم در تمامی پروژه‌ها خصوصاً در پروژه‌های آبیاری و زهکشی است.
- ۲- ۹۰ درصد از شبکه‌ها تمایل خود را در انجام ارزیابی عملکرد شبکه‌های آبیاری و زهکشی، با همکاری و همفکری کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران اعلام داشته‌اند و ۱۰ درصد بقیه پاسخی برای این همکاری ارائه نکرده ولی جواب منفی هم نداده‌اند. گروه ارزیابی عملکرد کمیته ملی آبیاری و زهکشی از این فرصت استفاده کرده و آمادگی خود را در حد توان و امکانات جهت این همکاری و همفکری اعلام می‌دارد و ضمن تشکر و سپاسگزاری از تمامی مسئولین امیدوار است که بتواند در انجام این خدمت موفق باشد.

۳- ۸۳ درصد از شبکه‌ها اعلام نموده‌اند که ارزیابی عملکرد در شبکه تحت مسئولیت آنها انجام می‌گیرد ولی در ۱۵ درصد از شبکه‌ها این حرکت صورت نگرفته و ۲ درصد هم به این پرسش پاسخ نداده‌اند و این در حالی است که حد آشنایی مسئولین با مسائل و مبانی کامل تئوریک ارزیابی عملکرد ۸ درصد و در حد کاربردی ۱۸ درصد است بنابراین به نظر می‌رسد که دست‌اندرکاران بهره‌بردار از شبکه‌های آبیاری و زهکشی آنچه را که شنیده‌اند به عنوان ارزیابی عملکرد تلقی کرده و ارزیابی‌های خود را براساس ضوابطی سلیقه‌ای انجام می‌دهند و از نظر خود آن را کامل می‌پندارند در صورتیکه هدف از ارزیابی عملکرد که این گروه نیز آن را دنبال می‌کند مقایسه عملکرد بهره‌بردار از پروژه‌های آبیاری و زهکشی با اهداف مشخص از پیش تعیین شده و یا احتمالاً تغییرات پیش آمده در آن اهداف در دوران بهره‌برداری از دیدگاهها و پنجره‌های مختلف از جمله مالی، اقتصادی، فنی، اجتماعی، سیاسی، زیست محیطی و ... بوده است که گمان نمی‌رود که ارزیابی‌های در حال انجام در این ابعاد وسیع صورت پذیرد و نتایج آن در بهبود عملکرد بهره‌بردار از شبکه‌ها مورد استفاده قرار گیرد لازم به ذکر است که اهداف ارزیابی عملکرد برای اکثر پروژه‌های آبیاری و زهکشی تقریباً یکسان بوده و این اهداف و همچنین دیدگاهها بگرات در نشریات، همایش‌ها و کارگاه‌های فنی و آموزشی کمیته ملی آبیاری و زهکشی بیان شده‌اند.

۴- با توجه به اینکه تمامی ۴ گزینه سؤال «کدام یک از عوامل در آشنایی شما با ارزیابی عملکرد مؤثر بوده‌اند» با اهمیت می‌باشند ولی هیچکدام از شبکه‌ها از تمامی ۴ گزینه برای این آشنایی سود نبرده‌اند و شبکه‌هایی که از ۳ گزینه برای آشنایی با این امر استفاده کرده‌اند فقط ۱۰ درصد و استفاده از دو و یک عامل مؤثر در آشنایی، هر دو برابر و مساوی ۳۸ درصد بوده است.

ولی برای این گروه جای خرسندی است که ۵۵ درصد از شبکه‌ها عامل مؤثر در آشنایی آنها با امر ارزیابی عملکرد را نشریات این گروه و ۴۳ درصد نیز شرکت در کارگاه‌های ارزیابی عملکرد اعلام داشته‌اند که بیشترین درصد در میان عوامل معرفی شده را دارا می‌باشد که نشان‌دهنده تأثیر مثبت تلاش کمیته ملی آبیاری و زهکشی (گروه ارزیابی عملکرد) در شناساندن امر مهم ارزیابی در سطح کشور بوده است.

۵- گرچه زمینه‌های ارزیابی عملکرد با توجه به دیدگاهها و پنجره‌های ذکر شده فراتر از زمینه‌های معرفی شده در سؤال «دامنه ارزیابی‌های انجام شده در شبکه در چه زمینه‌هایی است» می‌باشد که قطعاً تمامی ۶ گزینه بخشی از زمینه‌های ارزیابی عملکرد است ولی پاسخ‌های ارائه شده به گونه‌ایست که فقط ۵ درصد از شبکه‌ها، ارزیابی‌های خود را در ۶ زمینه اعلام شده، دانسته‌اند و این درصد برای ۵ گزینه ۷/۵-۴، ۱۵-۳، ۱۷/۵-۲، ۲۷/۵-۱، ۱۰ بوده است و ۱۷/۵ درصد نیز ارزیابی انجام شده را با هیچیک از موارد ذکر شده در سؤال مربوط ندانسته‌اند.

ولی با توجه به اهمیت استفاده بهینه از آب بیشتر پاسخ‌دهندگان (برابر ۶۰ درصد) زمینه ارزیابی خود را در رابطه با راندمان استفاده از آب و ۴۵ درصد نیز در رابطه با مسائل مالی و طبقه‌بندی هزینه و

درآمد دانسته‌اند که خود نیز از اهمیت بالایی در شبکه‌های آبیاری به لحاظ حفظ موجودیت شبکه‌ها برخوردار است.

۶- با عنایت به اینکه پنج گزینه از ۶ گزینه سؤال «به نظر شما ارزیابی عملکرد شبکه به کدام مورد از موارد زیر نزدیک‌تر است» جزء اهداف ارزیابی عملکرد می‌باشد ولی پاسخ‌های دریافت شده به شرح زیر است:

- ۲/۵ درصد از پاسخ‌دهندگان تمامی ۶ گزینه را نزدیک به ارزیابی عملکرد می‌دانند
 - ۲/۵ درصد از پاسخ‌دهندگان ۵ گزینه را نزدیک به ارزیابی عملکرد می‌دانند
 - ۵ درصد از پاسخ‌دهندگان ۴ گزینه را نزدیک به ارزیابی عملکرد می‌دانند
 - ۵ درصد از پاسخ‌دهندگان ۳ گزینه را نزدیک به ارزیابی عملکرد می‌دانند
 - ۲۷/۵ درصد از پاسخ‌دهندگان ۲ گزینه را نزدیک به ارزیابی عملکرد می‌دانند
 - ۵۰ درصد از پاسخ‌دهندگان ۱ گزینه را نزدیک به ارزیابی عملکرد می‌دانند
 - ۷/۵ درصد از پاسخ‌دهندگان نیز هیچکدام از گزینه‌ها را نزدیک به ارزیابی عملکرد نمی‌دانند
- بنابراین ملاحظه می‌گردد تعداد شبکه‌هایی که ۵ گزینه مرتبط یا تعداد بیشتری از گزینه‌ها را نزدیک به هدف ارزیابی عملکرد می‌دانند بسیار کم است و این در حالی است که ۵ گزینه از روش‌های ذکر شده جزء اهداف ارزیابی عملکرد است یعنی شناخت مسئولین شبکه‌ها از اهداف ارزیابی عملکرد کافی به نظر نمی‌آید از نگاه دیگر پاسخ‌دهندگان گزینه‌های ۱-۲ و ۵ سؤال مذکور را که عناوین آن به ترتیب، روشی برای ارتقاء خدمات بهره‌برداری - روشی برای تعیین نقاط ضعف سیستم - ابزاری برای مدیران جهت بهبود عملکرد می‌باشد با ۶۰ - ۴۰ - ۲۸ درصد پاسخ مورد تأیید قرار داده‌اند که در واقع در ۶ گزینه اعلام شده از اهمیت بیشتری برخوردار است.

ضمناً از آنجائیکه نتیجه ارزیابی عملکرد در جهت ارتقاء بهبود عملکرد و نه برای کنترل مدیران و عوامل دست‌اندرکار بهره‌برداری است و از طرفی ارزیابی یک بازوی اجرائی برای همکاری با این عوامل است پاسخ‌دهندگان فقط ۵ درصد به این گزینه پاسخ داده‌اند که اصل فوق را تأیید می‌نماید.

۷- در ارتباط با شناخت مشکلات بهره‌برداری شبکه، موضوع سؤال ۴-۱ که ۵ گزینه برای آن در نظر گرفته شده است موضوع برگزاری جلسات با همکاران و یا دریافت گزارشات کارشناسی با ۸۸ درصد بیشترین و استفاده از صندوق پیشنهادات و انتقادات با ۱۸ درصد کمترین روش اقدام شده برای شناخت این امر بوده است این در حالی است که روش بررسی از طریق مطالعات موردی که شاید مهمترین روش در شناخت مشکلات باشد فقط ۴۸ درصد را به خود اختصاص داده است.

از نگاهی دیگر با رویکرد به اینکه بکارگیری تمامی روش‌ها برای شناخت بهتر مشکلات از اهمیت بالایی برخوردار است ولی فقط ۷/۵ درصد از تمامی روش‌ها استفاده کرده‌اند و شبکه‌هایی که از ۲-۳-۴ و یک روش سود برده‌اند به ترتیب ۱۰ - ۱۵ - ۴۷/۵ - ۲۰ درصد را به خود اختصاص داده‌اند که استفاده از دو روش شناخت مشکلات با ۴۷/۵ درصد بیشترین مقدار را دارا می‌باشد.

۸- با توجه به اینکه ۶۲/۵ درصد از پاسخ‌دهندگان اعلام داشته‌اند که شبکه خود را با شبکه‌های دیگر مقایسه کرده‌اند ولی این مقایسه در ارتباط با ۵ روش اعلام شده صفر و در مورد ۴ روش ذکر شده ۱۲ در رابطه با ۳ روش بیان شده ۲۰- در استفاده از ۲ روش ۴۸- در بکارگیری یک روش ۲۰ و کسانی که هیچگونه مقایسه‌ای انجام نداده‌اند ۳۲/۵ درصد بوده‌اند.

بخش دوم - جمع‌بندی و تحلیل پاسخ‌های ارائه شده در ارتباط با سؤالات

۱-۲- شناسایی مشکلات بهره‌برداری و نگهداری

شناخت مشکلات عدیده در شبکه‌های آبیاری و زهکشی موجود و در دست بهره‌برداری یکی از اصولی است که چنانچه بتوان بطور دقیق شناخت کافی و لازم نسبت به آن پیدا کرد قطعاً راهکارهای علمی و عملی خصوصاً در زمینه‌های اجتماعی برای رفع آن پیدا خواهد شد مشخص است که یک شبکه آبیاری، آب را به کشاورزان تحویل می‌دهد تا آنها امکان این را داشته باشند که با انجام زراعت آبی محصول بیشتری نسبت به زراعت دیم به دست آورند مسلماً در این راستا مشکلات زیادی از جمله وجود سازمان‌های مختلف در امر آبیاری و عدم هماهنگی آنها - عدم تأمین و تحویل آب به مقدار مورد نیاز و در زمان مناسب - وجود اختلاف نظر و برخورد بین کشاورزان، گروه‌های مختلف آبران و مدیران بهره‌برداری - دریافت آب‌بها و دهها موضوع و مسئله دیگر وجود دارد که مسلماً از اهمیت زیادی نیز برخوردار هستند. در قالب شناخت مشکلات بهره‌برداری و نگهداری در پرسشنامه تدوین شده و به منظور اطلاع از آگاهی مسئولان شبکه‌های آبیاری نسبت به موضوع ارزیابی عملکرد سؤالی نیز تحت عنوان شناسایی مشکلات مطرح گردید. این سؤال که با عنوان شناسایی مشکلات و در بند ۴ پرسشنامه آمده است شامل ۳ سؤال بوده که جمع‌بندی پاسخ‌های ارائه شده و تحلیل آنها در این بررسی به شرح زیر است.

۱-۱-۲- روش‌های مورد استفاده

در بند ۴-۱ پرسشنامه سؤالی با عنوان «برای شناسایی مشکلات بهره‌برداری از شبکه در کدامیک از روش‌های زیر مورد استفاده قرار می‌گیرد»، مطرح شده که از ۵ گزینه به شرح زیر تشکیل شده است.

- نظرخواهی

۲۱ شبکه از شبکه‌هایی که پاسخ ارائه داده‌اند برای شناسایی مشکلات نظرخواهی را بکار می‌بندند که ۵۳ درصد را به خود اختصاص داده است.

- برگزاری جلسات با همکاران یا دریافت گزارشات کارشناسی

اکثر شبکه‌های تحت بررسی که ۳۵ شبکه از ۴۰ شبکه مورد بررسی است به مشکلات شبکه خود از این طریق آگاهی پیدا می‌نمایند که معادل ۸۸ درصد بوده که درصد قابل توجهی است.

- از طریق مطالعات موردی

مطالعات اعم از موردی و یا مطالعات دائم در هر مسئله و کاری از اهمیت خاص و فوق‌العاده‌ای برخوردار است گرچه برای انجام مطالعات نیاز به اعتبار نسبتاً زیادی است ولی مسلماً با انجام مطالعات برای شناخت مشکلات، مشکلات به طریق اصولی شناسائی و با ارائه راهکارهای مناسب در هزینه‌های بهره‌برداری و نگهداری صرفه‌جوئی شده و مسلماً هزینه صرف شده جهت مطالعات را جبران خواهد کرد اما متأسفانه با همه اهمیت این موضوع، فقط ۱۹ شبکه عنوان کرده‌اند که از این طریق به مشکلات شبکه خود آگاهی پیدا می‌کنند که درصدی معادل ۴۸ را دارد که حدوداً ۵۰ درصد سؤال قبلی است.

- بررسی صندوق پیشنهادات و انتقادات

فقط ۷ شبکه از ۴۰ شبکه که پرسشنامه را تکمیل و ارائه داده‌اند این روش را برای شناخت مشکلات عنوان کرده‌اند که برابر ۱۸ درصد از کل شبکه‌هاست.

- سایر موارد

برای اینکه گروه ارزیابی عملکرد از سایر روش‌هایی که برای شناخت مشکلات مورد استفاده قرار می‌گیرند آگاهی یابد اقدام به درج این سؤال با قید اینکه نوع آن ذکر شود نموده است که در مجموع ۱۳ شبکه برابر ۳۳ درصد به آن سؤال پاسخ داده‌اند خلاصه مواردی که تکمیل‌کنندگان پرسشنامه از این بند عنوان کرده‌اند پس از طبقه‌بندی به شرح زیر می‌باشد

- دریافت گزارشات و نظرات
- از طریق بررسی توسط کارشناسان و تکنسین‌های شبکه
- بررسی‌های موردی
- تجارب حاصله از عملکرد پایان هر دوره
- برگزاری جلسات عمومی با نمایندگان کشاورزان (بهره‌برداران) - مسئول جهاد کشاورزی - شرکت بهره‌برداری
- بازدیدهای روزانه و بازدیدهای فصلی
- گزارش مسئولین تشکله‌ها
- درخواست و اعلام نیاز مشترکین
- پیشنهاد قرارداد با مهندسین مشاور
- دلیل عدم وجود آب در پشت سد یا بند شبکه مورد بهره‌برداری قرار نگرفته تا مشکلات مشخص شود
- حضور ارزشیاب در یک دوره آبیاری جهت شناخت مشکلات

نتیجه‌گیری بند ۱-۱-۲:

بطور کلی شناسائی مشکلات بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی براساس نتایج حاصل از استخراج پرسشنامه‌ها به شرح زیر بوده است

- استفاده از ۱ گزینه در ۸ شبکه
- استفاده از ۲ گزینه در ۱۹ شبکه
- استفاده از ۳ گزینه در ۶ شبکه
- استفاده از ۴ گزینه در ۴ شبکه
- استفاده از ۵ گزینه در ۳ شبکه

چنانچه ملاحظه می‌گردد استفاده همزمان از ۲ گزینه با ۱۹ مورد بیشترین و استفاده همزمان از ۵ گزینه با ۳ مورد کمترین تعداد را دارند که در بیشترین مورد، گزینه دوم یعنی برگزاری جلسات با همکاران و یا دریافت گزارشات کارشناسی با ۱۵ مورد بیشترین روش مورد استفاده است که نشان‌دهنده اهمیت این روش در بین مسئولین شبکه‌های آبیاری و زهکشی می‌باشد. ضمن اینکه ۱۰ شبکه از ۱۵ شبکه فوق مطالعات موردی را همزمان با برگزاری جلسات مورد استفاده قرار می‌دهند که $\frac{2}{3}$ پاسخ‌دهندگان به این گزینه را به خود اختصاص داده‌اند.

۲-۱-۲- اقدام برای مقایسه هر شبکه با سایر شبکه‌ها

این سؤال که با بند ۴-۲ و با عنوان آیا تاکنون این شبکه را با سایر شبکه‌های آبیاری مشابه، مقایسه کرده‌اید دارای دو گزینه بلی و خیر است که ۲۵ شبکه برابر ۶۳ درصد جواب بلی و ۱۳ شبکه برابر ۳۳ درصد جواب خیر و ۲ شبکه نیز پاسخی نداده‌اند.

۲-۱-۳- روش‌های مقایسه

این سؤال با بند ۴-۳ در پرسشنامه مطرح شده و خواسته است در صورتیکه پاسخ بند ۴-۲ «بلی» می‌باشد از چه طریق این کار انجام شده است این سؤال دارای ۵ گزینه است که نتایج جمع‌بندی و تحلیل آن به شرح زیر است.

- مقایسه راندمان آبیاری

۶۸ درصد از پاسخ‌دهندگان (۱۷ شبکه)، شبکه خود را فقط با شاخص راندمان آبیاری که یکی از ده‌ها شاخص ارزیابی عملکرد است با سایر شبکه‌ها مقایسه کرده‌اند.

- مقایسه عملکردها (سطح زیرکشت - تولید)

۱۹ شبکه از ۲۵ شبکه معادل ۷۶ درصد، عملکرد مربوط به سطح زیرکشت و تولید خود را با سایر شبکه‌ها مقایسه کرده‌اند.

- مقایسه ساختار فیزیکی و سازه‌ای شبکه

در این پرسش نیز از ۴۰ شبکه مورد بررسی فقط ۱۲ شبکه از ۲۵ شبکه که به سؤال قبلی جواب بلی داده‌اند ساختار فیزیکی و سازه‌ای خود را با سایر شبکه‌ها مقایسه کرده‌اند که ۴۸ درصد از مجموع پاسخ‌دهندگان را به خود اختصاص می‌دهند.

- مقایسه دست‌آوردهای اقتصادی

در این سؤال نیز ۸ شبکه خود را از این طریق با شبکه‌های دیگر مقایسه کرده‌اند که معادل ۲۲ درصد پاسخ‌دهندگان را در بر می‌گیرند.

- سایر موارد

فقط ۳ شبکه خود را از طرق دیگری غیر از ۴ مورد فوق با دیگر شبکه‌ها مقایسه کرده‌اند که شبکه زرينه‌رود عدم تحویل اراضی به زارعین، راندمان بسیار پائین - عملکرد محصول بسیار پائین و غیراقتصادی را عنوان کرده‌اند و دلیل آن را عدم آشنایی زارعین به اصول زراعت و شوری و زهدار بودن اراضی دانسته‌اند که بهر جهت مقایسه‌ای صورت نگرفته است و دلائل پایین بودن عملکردها را عنوان کرده‌اند. شبکه ورامین و پاکدشت در این مورد عنوان کرده‌اند که این مقایسه (نامشخص) از طریق کمیته نظارت بهره‌برداری سازمان آب تهران بین پنج شرکت تابعه انجام شده است که در صورت نیاز به شرکت‌ها اطلاع داده می‌شود و شبکه صوفی چای مقایسه مدیریتی را عنوان کرده‌اند.

نتیجه‌گیری بندهای ۲-۱-۲ و ۲-۱-۳

بطور کلی در مورد مقایسه هر شبکه با سایر شبکه‌ها در ارتباط با فراوانی مقایسه‌ها، استفاده از ۲ روش در ۱۲ شبکه بیشترین و استفاده از ۴ روش در ۳ شبکه کمترین مقایسه را به خود اختصاص داده‌اند. ضمن اینکه پنج شبکه با استفاده از یک روش و ۶ شبکه با استفاده از سه روش این مقایسه را انجام داده‌اند و بالاخره ۱۳ شبکه هیچگونه مقایسه‌ای با شبکه‌های دیگر بعمل نیاورده و ۲ شبکه نیز پاسخی ارائه نکرده‌اند.

۲-۲- ارزیابی عملکرد شبکه‌های آبیاری و زهکشی

ارزیابی وضعیت موجود سیستم‌های آبیاری و زهکشی در سطح دنیا نشان داده است که عملکرد اغلب آنها بعثت نقائص مختلف در طراحی و اجرا، عدم بهره‌برداری و نگهداری مناسب و فقدان مدیریت مطلوب پائین‌تر از حد مورد انتظار و اهداف از پیش تعیین شده است. در زمینه‌های اقتصادی و مالی، هزینه‌های سرمایه‌گذاری و احداث بمراتب بیش از ارقام پیش‌بینی و از نظر زمانی مدت زمان احداث عمده‌تأ طولانی‌تر از مدت زمان مقرر بوده است. سطح تحت کشت پروژه‌ها عمده‌تأ کمتر از سطح مورد نظر در طراحی است. از نظر مدیریتی و بهره‌برداری نامطلوب، تلفات بالای آب موجب افزایش مشکلات از جمله ماندابی و شوری شده و همچنین بهره‌برداری نامناسب موجب عدم رعایت عدالت در توزیع آب و تبعیض میان بهره‌برداران

بخصوص تفاوت فاحش میان زارعین بالادست و پایین‌دست شده است و در نهایت عملکردی که در زمان تدوین پروژه در نظر گرفته شده تقریباً در تمامی ابعاد، پایین‌تر از میزان پیش‌بینی شده است. بنابراین با توجه به حجم عظیم سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در این پروژه‌ها و وجود محدودیت‌های منابع مالی، منابع آب و خاک جهت اجرای پروژه‌های جدید و از طرفی عملکرد ضعیف پروژه‌ها، ارزیابی عملکرد پروژه‌ها به منظور شناخت تنگناها، نارسائی‌ها، مشکلات و نهایتاً رفع آنها و بهبود عملکرد، مورد توجه عموم دست‌اندرکاران بخش آب و کشاورزی قرار گرفته است. در این راستا پس از طرح سؤال شناسائی مشکلات سؤال دیگری با عنوان پرسش‌های مرتبط با ارزیابی عملکرد شبکه‌های آبیاری و زهکشی تحت بند شماره ۵ ارائه گردید که دارای ۹ سؤال با گزینه‌های مختلف و یک سؤال تحت عنوان نظرات تکمیلی می‌باشد که جمع‌بندی و تحلیل پاسخ‌های ارائه شده به شرح زیر است:

۱-۲-۲- میزان آشنایی با ارزیابی عملکرد

این سؤال در پرسشنامه تحت عنوان میزان آشنائی شما با ارزیابی عملکرد شبکه‌های آبیاری در چه حد است آورده شده است که دارای ۴ گزینه به شرح زیر است:

- در حد شنیده‌ها

۷ شبکه از ۴۰ شبکه مورد بررسی و برابر ۱۸ درصد از جامعه آماری میزان آشنایی خود را با ارزیابی عملکرد در حد شنیده‌ها می‌دانند.

- در حد آشنایی کلی تئوریک

۱۷ شبکه با ارزیابی عملکرد شبکه‌ها در حد کلی تئوریک آشنا هستند که ۴۳ درصد از جامعه آماری را بخود اختصاص داده‌اند.

- در حد آشنایی کامل تئوریک

در این مورد فقط ۳ شبکه معادل ۸ درصد در حد کامل تئوریک با ارزیابی عملکرد آشنائی دارند که لزوم تألیف نشریات مرتبط با موضوع و توزیع آنها و یا برگزاری کلاس‌های ارزیابی عملکرد لازم بنظر می‌رسد.

- در حد کاربردی

آشنایی شبکه‌ها با ارزیابی عملکرد در حد کاربردی برابر ۱۸ شبکه از جمع تکمیل‌کنندگان و برابر ۴۵ درصد است که ارزیابی میزان آشنایی آنها با این سؤال ضروری به نظر می‌رسد.

نتیجه‌گیری:

در مجموع در ارتباط با میزان آشنایی با ارزیابی عملکرد، ۳۴ شبکه برابر ۸۵ درصد از طریق یک موضوع - ۵ شبکه معادل ۱۲/۵ درصد از طریق دو موضوع با ارزیابی عملکرد آشنایی داشته و یک شبکه هیچگونه

آشنایی با ارزیابی عملکرد ندارند که آشنایی در حد کاربردی با ۴۵ درصد بیشترین مقدار را به خود اختصاص داده است.

۲-۲-۲- عوامل مؤثر در آشنایی مدیران و کارکنان با ارزیابی عملکرد

این سؤال نیز با شماره ۵-۲ تحت عنوان کدام یک از عوامل زیر در آشنایی شما با ارزیابی عملکرد مؤثر بوده‌اند مطرح گردیده که ۴ گزینه به شرح زیر برای آن پیش‌بینی شده است:

- استفاده از نشریات کمیته ملی آبیاری و زهکشی

۲۲ شبکه برابر ۵۵ درصد نشریات کمیته آبیاری و زهکشی را در آشنایی مدیران و کارکنان خود با امر ارزیابی عملکرد مؤثر دانسته‌اند که درصد خوبی است و انگیزه گروه ارزیابی عملکرد کمیته ملی آبیاری و زهکشی را برای تألیف، ترجمه و تدوین این نشریات، بیشتر می‌نماید.

- استفاده از سایر کتاب‌ها و منابع موجود

۱۱ شبکه برابر ۲۸ درصد استفاده از سایر کتاب‌ها و منابع موجود را در آشنایی خود با ارزیابی عملکرد بیان نموده‌اند که لزوم تشویق آنها به استفاده از منابع و غنی‌سازی منابع را ضروری می‌نماید.

- شرکت در کارگاه‌های ارزیابی عملکرد برگزار شده توسط کمیته ملی آبیاری و زهکشی

۱۷ شبکه از ۴۰ شبکه مورد سؤال و معادل ۴۳ درصد شرکت در این کارگاه‌ها را اثربخش دانسته که درصد نسبتاً خوبی است بنابراین توجه به برگزاری مداوم این کارگاه‌ها و غنی‌سازی محتوی آنها ضروری است.

- سایر عوامل

اثر بخشی سایر عوامل نیز برای ۶ شبکه از جامعه مورد بررسی کارساز بوده که شبکه‌های گلپایگان - شیبیلو - زنگنه - ساوه - اهرم و نرماشیر بدون هیچگونه توضیحی به این موضوع اشاره کرده‌اند.

نتیجه‌گیری:

از جمع‌بندی این سوال مشخص می‌شود که ۴ شبکه برابر ۱۰ درصد از طریق ۳ موضوع - ۱۵ شبکه برابر ۳۸ درصد از طریق ۲ موضوع - ۱۵ شبکه برابر ۳۸ درصد از طریق یک موضوع عوامل ذکر شده را در آشنایی مدیران و کارکنان خود مؤثر دانسته‌اند و ۶ شبکه نیز هیچیک از عوامل مورد سؤال را در آشنایی آنها با ارزیابی عملکرد مؤثر ندانسته و در حقیقت باید گفت که اصولاً از ارزیابی عملکرد هیچگونه اطلاع و آگاهی ندارند.

۳-۲-۲- انجام ارزیابی عملکرد در شبکه تحت مسئولیت

سؤال بند ۵-۳ با موضوع «آیا در شبکه‌ای که شما مسئولیت عنوان شده را در آن دارا هستند ارزیابی عملکرد صورت می‌گیرد» مطرح گردیده که با دو گزینه بلی یا خیر مشخص شده است در این بررسی ۳۳ شبکه معادل ۸۳ درصد پاسخ بلی و ۶ شبکه معادل ۱۵ درصد پاسخ خیر داده‌اند و یک شبکه نیز به این سؤال پاسخی نداده است.

۴-۲-۲- ترتیب زمانی انجام ارزیابی عملکرد شبکه تحت مسئولیت

سؤال بند ۵-۴ برای شبکه‌هایی که برای بند ۵-۳ پاسخ بلی داده‌اند با دو گزینه موردی و سالانه طرح گردیده است که، ۵ شبکه ارزیابی را به طور موردی - ۲۷ شبکه بطور سالانه اجرا کرده و ۸ شبکه نیز عمل ارزیابی را انجام نمی‌دهند لازم به ذکر است که یک شبکه ارزیابی عملکرد را هم بطور موردی و هم بطور سالانه انجام می‌دهند.

۵-۲-۲- زمینه‌های مورد عمل در ارزیابی عملکرد شبکه تحت مسئولیت

در سؤال بند ۵-۵ برای شبکه‌هایی که به سؤال ۵-۳ پاسخ مثبت داده‌اند مطرح شده که دامنه ارزیابی عملکرد انجام شده در چه زمینه‌هایی بوده است که نتایج ۶ گزینه عنوان شده به شرح زیر است:

- در رابطه با ساختار فیزیکی ۱۶ شبکه برابر ۴۰ درصد
 - در رابطه با ساختار و تشکیلات مدیریتی ۱۴ شبکه برابر ۳۵ درصد
 - در رابطه با مسایل مالی و طبقه‌بندی هزینه و درآمد ۱۸ شبکه برابر ۴۵ درصد
 - در رابطه با سطح زیر کشت و تولید ۲۱ شبکه برابر ۵۳ درصد
 - در رابطه با راندمان استفاده از آب ۲۴ شبکه برابر ۶۰ درصد
 - و بالاخره در رابطه با سایر موارد ۵ شبکه برابر ۱۳ درصد
- در مورد اخیر پاسخ‌های طبقه‌بندی شده به شرح زیر است:
- اندازه‌گیری دبی - تعاونی‌های آب‌بران - نگهداری و تعمیرات - میزان آب ورودی و توزیع شده

نتیجه‌گیری:

بطور کلی پاسخ دهندگان، ارزیابی عملکرد خودی را به شرح زیر انجام داده‌اند - ۲ شبکه در تمامی زمینه‌ها - ۳ شبکه در ۵ زمینه - ۶ شبکه در ۴ زمینه - ۷ شبکه در ۳ زمینه - ۱۱ شبکه در ۲ زمینه - ۴ شبکه در یک زمینه و بالاخره در ۷ شبکه در هیچ یک از زمینه‌ها ارزیابی عملکرد صورت نگرفته است.

۶-۲-۲- نزدیکی روش ارزیابی عملکرد انجام شده با سایر روش‌ها

سؤال بند ۵-۶ با موضوع به نظر شما ارزیابی عملکرد شبکه به کدام مورد از موارد زیر نزدیکتر است طرح گردیده است که ۶ گزینه پاسخ برای آن در نظر گرفته شده است.

- روشی برای تعیین نقاط ضعف سیستم

۱۶ شبکه از شبکه‌هایی که به پرسشنامه‌ها پاسخ داده‌اند ارزیابی انجام شده را روشی برای تعیین نقاط ضعف سیستم تلقی کرده‌اند که درصد آن برابر ۴۰ می‌باشد

- روشی برای ارتقاء خدمات بهره‌برداری

پاسخ‌دهندگانی که روش ارزیابی خود را با روشی برای ارتقاء خدمات بهره‌برداری نزدیک دانسته‌اند برابر ۲۴ شبکه و معادل ۶۰ درصد است.

- روشی برای تعیین میزان تأثیر اصلاح هر یک از عوامل ضعیف در ارتقاء سیستم

۹ شبکه از شبکه‌های تحت بررسی روش ارزیابی خود را با این روش نزدیک دانسته‌اند که ۲۳ درصد از جامعه آماری است.

- روشی برای کنترل مدیران و عوامل دست‌اندرکار بهره‌برداری

۲ شبکه این روش را نزدیک به روش ارزیابی مورد عمل خود دانسته‌اند که برابر ۵ درصد است.

- ابزاری برای مدیران جهت بهبود عملکرد

۱۵ شبکه از جامعه مورد بررسی روش ارزیابی عملکرد خود را به عنوان ابزاری برای مدیران جهت بهبود عملکرد دانسته‌اند که معادل ۳۸ درصد بوده که اهمیت دادن مسئولان شبکه‌ها به ارزیابی عملکرد از دید مدیریتی است.

- سایر موارد

یک شبکه نیز ارزیابی عملکرد را موجب اصلاح نظام و دستورالعمل بهره‌برداری و نگهداری و اصلاح فیزیکی شبکه دانسته است.

نتیجه‌گیری:

بطور کلی در این پرسش فراوانی نزدیکی روش ارزیابی مورد عمل با هر یک از روش‌های مطرح شده در پرسشنامه به شرح زیر است:

- یک شبکه روش خود را با هر ۶ مورد مطرح شده نزدیک دانسته است.
- یک شبکه روش خود را با هر ۵ مورد مطرح شده نزدیک دانسته است.
- دو شبکه روش خود را با هر ۴ مورد مطرح شده نزدیک دانسته است.
- دو شبکه روش خود را با هر ۳ مورد مطرح شده نزدیک دانسته است.
- یازده شبکه روش خود را با هر ۲ مورد مطرح شده نزدیک دانسته است.

- بیست شبکه روش خود را با هر ۱ مورد مطرح شده نزدیک دانسته است.
- سه شبکه روش خود را با هیچیک از روش‌های مطرح شده نزدیک ندانسته‌اند.

۷-۲-۲- نظرات مدیران و کارکنان شبکه‌ها در ضرورت ارزیابی عملکرد

سؤال بند ۵-۷ پرسشنامه با عنوان آیا به نظر شما انجام ارزیابی عملکرد شبکه‌های آبیاری و زهکشی یک «ضرورت» است مطرح گردیده که خوشبختانه هر ۴۰ شبکه به پرسشنامه‌ها پاسخ بلی داده و این ضرورت را تأیید و مورد تأکید قرار داده‌اند که نقطه قوتی برای ادامه کار همه دست‌اندرکاران این امر می‌باشد.

۸-۲-۲- قرار گرفتن ارزیابی عملکرد در دستور کار برای تصمیمات متخذه در همایش «گوهران کویر»

سؤال بند ۵-۸ با عنوان حسب تصمیمات متخذه از سوی مدیران دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های بهره‌برداری در همایش اخیر بررسی مشکلات شبکه‌های آبیاری و زهکشی و مصرف بهینه آب کشاورزی تحت عنوان «گوهران کویر» مقرر شده مسئله ارزیابی عملکرد شبکه‌های آبیاری و زهکشی در دستور کار قرار گیرد مطرح شده است و عنوان گردیده که آیا مجموعه شما انجام این کار را از سال جاری آغاز خواهد کرد؟، که با دو گزینه بلی و خیر مشخص شده است.

۳۰ شبکه از ۴۰ شبکه برابر ۷۵ درصد پاسخ‌دهندگان به این سؤال جواب بلی و ۷ شبکه جواب خیر و ۳ شبکه نیز پاسخی نداده‌اند که پاسخ مثبت اکثریت پاسخ‌دهندگان نوید خوبی برای این امر واجب و ضروری است.

۹-۲-۲- تمایل مسئولین شبکه‌ها برای ارزیابی عملکرد با همکاری و همفکری کمیته ملی آبیاری و زهکشی

سؤال بند ۵-۹ با این مضمون که آیا مجموعه شما تمایل دارد در انجام ارزیابی عملکرد شبکه‌های آبیاری و زهکشی از همکاری و همفکری کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران استفاده کند؟، با دو جواب بلی و خیر در پرسشنامه آمده است که خوشبختانه ۳۶ شبکه پاسخ بلی، یک شبکه پاسخ خیر و ۳ شبکه بدون پاسخ بوده است گروه ارزیابی عملکرد نیز این آمادگی را دارد که در انجام ارزیابی‌ها با روش‌ها علمی متداول در دنیا و روش تدوین شده توسط گروه همکاری و همفکری لازم را با مسئولین دستگاه‌های اجرایی و مدیران شبکه‌های بهره‌برداری و نگهداری مبذول دارد.

سایر نظرات تکمیلی:

گرچه فقط ۱۸ شبکه از ۴۰ شبکه سؤال مرتبط با بند «سایر نظرات تکمیلی» را پاسخ داده‌اند ولی اکثریت قریب به اتفاق آنها پاسخی در ارتباط با تکمیل سؤالات پرسشنامه ارائه نکرده، بلکه اکثراً مسائل دیگری را عنوان کرده‌اند که جمع‌بندی و مشروح آنها در ادامه آمده است.

- تمایل به همکاری

- ارائه راهکارهای جدید، علمی و کاربردی و تجارب داخلی و خارجی توسط کمیته ملی آبیاری و زهکشی
- درخواست شاخص‌های عنوان شده در همایش گوه‌ران کویر
- ارائه نتایج کارها و گزارشات دریافتی از شبکه‌ها به شبکه‌های دیگر
- امکان شرکت در کارگاه‌های کمیته ملی و استفاده از نشریات و مقالات علمی کمیته ملی آبیاری و زهکشی
- تهیه فرمت ثابت جهت ثبت عملیات بهره‌برداری و خدمات توزیع آب و ... بصورت مستمر و انعکاس آن در نشریات کمیته ملی آبیاری و زهکشی
- شناسائی فعالیت‌های مهم در شبکه‌ها و تهیه فرمت اختصاصی برای هر فعالیت
- تشکیل کمیته‌های منطقه‌ای و مرکزی و تعیین شاخص‌های هدفمند
- تشکیل کمیته‌های مخصوص جهت بررسی شاخص‌های عملکرد و پیش‌بینی سیستم Bench. Marking
- تشکیل معاونت فنی و ترویج آبیاری در تشکیلات سازمانی شرکت‌های بهره‌برداری
- پیش‌بینی شرایط خاص مکانی و زمانی، امکانات بالقوه و شتاب رشد راندمان آبیاری
- درخواست جلسات پی‌درپی و همایش‌های ۶ ماهه جهت توسعه و ایجاد روش‌های نوین آبیاری
- ارائه یک نسخه از گزارش عملکرد شبکه‌های موفق به سایر شبکه‌ها
- ارائه فهرستی از کلیه مقالات و جزوات تهیه شده کمیته در خصوص ارزیابی عملکرد به سازمان‌های آب منطقه‌ای جهت استفاده در ارزیابی عملکرد
- ارائه نتایج حاصل از ارزیابی کلیه شبکه‌ها به سازمان‌های آب منطقه‌ای جهت مشخص شدن نقاط قوت و ضعف آنها
- در رابطه با مدیریت فنی توزیع آب
- در رابطه با تعمیرات و نگهداری
- در رابطه با عملکرد مالی
- توانمندی‌های مدیریت سازمانی
- بهره‌وری، استفاده بهینه از منابع آب
- تشکیل کارگاه‌ها در سطح شهرستان یا استان بدلیل مشکلات حضور در تهران
- تهیه بانک اطلاعاتی دقیق و به روز از طریق نصب ادوات اندازه‌گیری آب و ثبت آمار دقیق حداقل در یک دوره بهره‌برداری به منظور ارزیابی تحقق اهداف پیش‌بینی شده

شبکه مغان

در پی جلسات با گروه ارزیابی عملکرد کمیته ملی آبیاری و زهکشی تفاهم‌نامه‌ای تهیه و ارسال شده که از طرف کمیته تاکنون اقدام خاصی صورت نگرفته است پیشنهاد شده گروه کار مشترک با تعیین وظائف جهت تحقق ارزیابی عملکرد شبکه مغان تشکیل گردد.

شبکه قوری‌چای

مطالعات کانال‌های ۳ و ۴ در حال انجام است که پیشنهاد می‌شود ارزیابی آن پس از پایان مطالعات صورت گیرد ولی سیستم مدیریتی در هر مقطع زمانی قابل ارزیابی می‌باشد.

شبکه پایاب سد ستارخان اهر

از کمیته ملی انتظار دارند که با پشتیبانی فنی بخصوص در امر بهره‌برداری و ارائه راهکارهای جدید کوشا باشند.

شبکه دشت مهاباد

درخواست شاخص‌های عملکرد (در همایش گوهران کویر) را نموده‌اند.

شبکه کردان

- کارهای انجام شده و گزارشات دریافتی از سایر شبکه‌ها تکثیر و توزیع گردد.
- راهکارهای عملی و کاربردی اعلام گردد.
- تجارب موجود در اختیار قرار گیرد.
- اطلاعات اینترنتی و دریافتی از سایر کشورها در این زمینه اعلام گردد.

شبکه کرج

- کارهای انجام شده در خصوص ارزیابی سایر شبکه‌ها به اطلاع برسد.
- راهکارهای علمی و کاربردی اعلام گردد.
- تجارب موجود آموزش داده شود.
- تجارب به دست آمده در سایر کشورها با عنایت به تشابهات اقلیمی و منطقه‌ای معرفی شود.

شبکه گلپایگان

در خصوص تمایل شبکه‌ها در انجام ارزیابی با همکاری و همفکری کمیته ملی آبیاری گفته شده کمیته ملی به عنوان یک مرجع ارائه کننده راهکارهای کلی و خط‌مشی دهنده در تمامی موارد می‌تواند مثمرتر واقع شود.

شبکه مارون

در ارزیابی عملکرد هر شبکه باید شرایط خاص مکانی و زمانی، امکانات بالقوه و شتاب رشد راندمان را مدنظر قرار داد.

شبکه دالکی

این مجموعه با جلسات پی‌درپی و ایجاد همایش‌های سالانه بطور حداکثر ۶ ماه یکبار و پی‌گیری راهکارهایی جهت توسعه و ایجاد روش‌های نوین و مدرن آبیاری جهت بهینه‌سازی آب و افزایش عملکرد محصول خواهان کشاورزی اباد همراه با مصرف معقول آب است.

شبکه جیرفت

به منظور بهبود وضعیت پیشنهاد می‌شود که یک نسخه از عملکرد شبکه‌های موفق جهت دستیابی شبکه‌های دیگر ارسال تا ضمن برطرف نمودن نواقص موجود در خصوص انجام نکات و موارد عملکرد شبکه‌های موفق دسترسی و به مرحله اجرا درآید.

شبکه میناب

در صورت امکان لیستی از کلیه مقالات و جزوات تهیه شده توسط کمیته ملی آبیاری و زهکشی در خصوص ارزیابی عملکرد در اختیار کلیه سازمان‌های آب‌منطقه‌ای و شرکت‌های بهره‌برداری قرار گیرد تا در ارزیابی از شبکه‌ها مورد استفاده قرار گیرد. ضمناً در صورت امکان نتایج حاصل از ارزیابی کلیه شبکه‌های آبیاری جهت مقایسه و مشخص شدن نقاط قوت و ضعف در اختیار تمامی شرکت‌های آب منطقه‌ای و بهره‌برداری قرار گیرد.

پیوست ۱-۳

پرسشنامه شناسایی

نحوه ارزیابی عملکرد شبکه‌های آبیاری و زهکشی

در دست بهره‌برداری

۱- مشخصات عوامل بهره‌برداری

- ۱-۱- نام سازمان آب منطقه‌ای
- ۲-۱- نام شرکت بهره‌برداری
- ۳-۱- نام مهندس مشاور ناظر بر عملیات بهره‌برداری

۲- مشخصات شبکه در دست بهره‌برداری

- ۱-۲- نام شبکه
- ۲-۲- وسعت شبکه..... هکتار
- ۳-۲- سطح زیر کشت سالانه هکتار
- ۴-۲- ظرفیت کانال اصلی آب آور مترمکعب در ثانیه

۳- مشخصات تکمیل‌کننده پرسشنامه

- ۱-۳- نام و نام خانوادگی.....
- ۲-۳- سمت و مسئولیت در بهره‌برداری و نگهداری از شبکه
-

۴- شناسایی مشکلات

- ۱-۴- برای شناسایی مشکلات بهره‌برداری شبکه کدامیک از روش‌های زیر مورد استفاده قرار

می‌گیرد.

- نظر خواهی
- برگزاری جلسات با همکاران یا دریافت گزارشات کارشناسی
- از طریق انجام مطالعات موردی
- بررسی صندوق پیشنهادات و انتقادات
- سایر موارد (ذکر فرمایید)
-
-

۲-۴ - آیا تاکنون این شبکه را با سایر شبکه‌های آبیاری مشابه مقایسه کرده‌اید؟

بلی خیر

۳-۴ - در صورتیکه پاسخ بند ۲-۴ «بلی» می‌باشد از چه طریق این کار انجام شده است؟

مقایسه راندمان‌های آبیاری

مقایسه عملکردها (سطح زیر کشت - تولید)

مقایسه ساختار فیزیکی و سازه‌های شبکه

مقایسه دست آوردهای اقتصادی

سایر موارد (ذکر فرمایید)

.....

۵- پرسش‌های مرتبط با ارزیابی عملکرد شبکه‌های آبیاری

۱-۵ - میزان آشنایی شما با ارزیابی عملکرد شبکه‌های آبیاری در چه حد است؟

در حد شنیده‌ها

در حد آشنایی کلی تئوریک

در حد آشنایی کامل تئوریک

در حد کاربردی

۲-۵ - کدام یک از عوامل زیر در آشنایی شما با ارزیابی عملکرد موثر بوده‌اند؟

استفاده از نشریات کمیته ملی آبیاری و زهکشی

استفاده از سایر کتاب‌ها و منابع موجود

شرکت در کارگاه‌های ارزیابی عملکرد برگزار شده توسط کمیته ملی آبیاری و زهکشی

سایر عوامل

۳-۵ - آیا در شبکه‌ای که شما مسئولیت عنوان شده را در آن دارا هستید ارزیابی عملکرد صورت

می‌گیرد؟

بلی خیر

۴-۵ - در صورت پاسخ بلی برای ردیف ۳-۵ ترتیب زمانی انجام ارزیابی چگونه است؟

موردی سالانه

۵-۵ - در صورت پاسخ بلی برای ردیف ۳-۵ دامنه ارزیابی عملکرد در چه زمینه‌هایی است؟

در رابطه با ساختار فیزیکی شبکه

در رابطه با ساختار و تشکیلات مدیریتی

در رابطه با مسائل مالی و طبقه‌بندی هزینه و درآمد

- در رابطه با سطح زیر کشت و تولید
- در رابطه با راندمان استفاده از آب
- در سایر موارد (لطفا توضیح دهید)

.....

.....

۵-۶- به نظر شما ارزیابی عملکرد شبکه به کدام مورد از موارد زیر نزدیکتر است؟

- روشی برای تعیین نقاط ضعف سیستم
- روشی برای ارتقاء خدمات بهره‌برداری
- روشی برای تعیین میزان تاثیر اصلاح هر یک از عوامل ضعیف در ارتقاء سیستم
- روشی برای کنترل مدیران و عوامل دست اندرکار بهره‌برداری
- ابزاری برای مدیران جهت بهبود عملکرد
- سایر موارد (لطفا توضیح دهید)

.....

.....

۵-۷- آیا به نظر شما انجام ارزیابی عملکرد شبکه‌های آبیاری و زهکشی یک «ضرورت» است؟

- بلی خیر

۵-۸- حسب تصمیمات متخذه از سوی مدیران دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های بهره‌برداری در همایش اخیر بررسی مشکلات شبکه‌های آبیاری و زهکشی و مصرف بهینه آب کشاورزی تحت عنوان «گوه‌ران کویر» مقرر شده مسئله ارزیابی عملکرد در شبکه‌های آبیاری و زهکشی در دستور کار قرار گیرد.

آیا مجموعه شما انجام این کار را از سال جاری آغاز خواهد نمود؟

- بلی خیر

۵-۹- آیا مجموعه شما تمایل دارد در انجام ارزیابی عملکرد شبکه‌های آبیاری و زهکشی از همکاری و

همفکری کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران استفاده نماید؟

- بلی خیر

فواشتمند است در صورت پاسخ بلی برای ردیف ۵-۹ در فواست آن مجموعه برای همکاری و همفکری در ارزیابی عملکرد شبکه آبیاری و زهکشی تمت مسئولیت خود را به کمیته ملی آبیاری و زهکشی ایران ارسال فرمایید.

سایر نظرات تکمیلی:

.....

.....

.....

پیوست ۲-۳

فهرست سازمان‌های آب منطقه‌ای

- ۱- آذربایجان شرقی و اردبیل
- ۲- آذربایجان غربی
- ۳- اصفهان
- ۴- تهران
- ۵- خراسان
- ۶- خوزستان
- ۷- زنجان
- ۸- سیستان و بلوچستان
- ۹- غرب
- ۱۰- فارس و کهگیلویه و بویراحمد
- ۱۱- کرمان
- ۱۲- گیلان
- ۱۳- مازندران
- ۱۴- هرمزگان
- ۱۵- یزد

فهرست شرکت‌های بهره‌برداری

- ۱- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری دشت قزوین
- ۲- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری دشت ساوه
- ۳- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی مارون بهبهان
- ۴- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی دز و ناحیه شمال خوزستان
- ۵- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی دشت گرمسار
- ۶- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری گیلان
- ۷- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری گتوند
- ۸- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی استان فارس
- ۹- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی میناب
- ۱۰- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری توزیع آب استان گلستان

- ۱۱- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری مغان
- ۱۲- شرکت بهره‌برداری و توزیع آب مازندران
- ۱۳- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری کرخه و شاوور
- ۱۴- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی تهران
- ۱۵- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی بوشهر
- ۱۶- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی زاینده‌رود
- ۱۷- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی وحدت (مهاباد)
- ۱۸- شرکت بهره‌برداری از شبکه‌های آبیاری و زهکشی زرینه‌رود